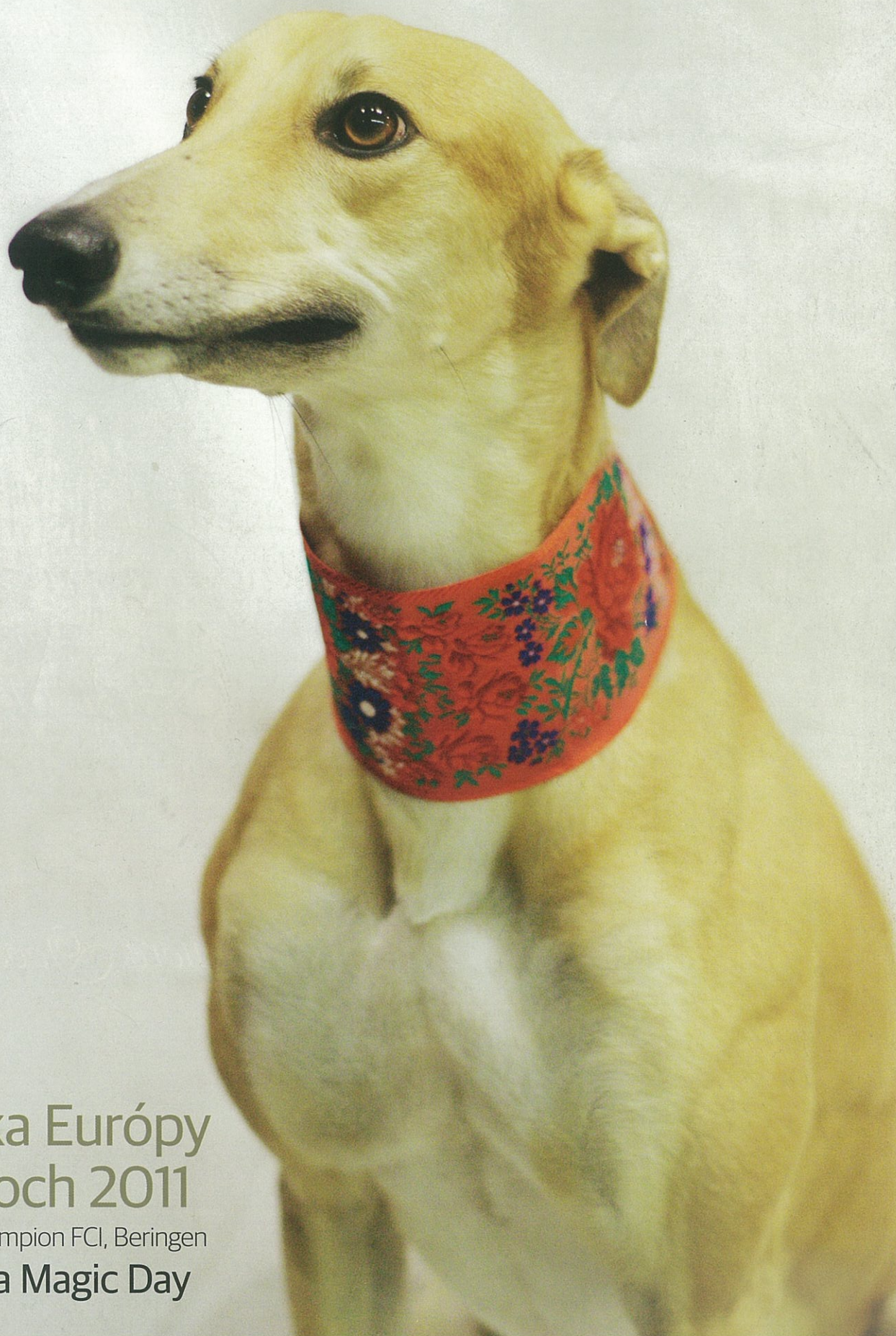

CHRTY

ČASOPIS PRE PRIATEĽOV, MAJITEĽOV A CHOVATEĽOV CHRTOV • 2 • 2012

Majsterka Európy
v dostihoch 2011

Europa Racing Champion FCI, Beringen

Gacsaj Pesta Magic Day

Ibizský podengo

28. výroční výstava ibizských podengov s ukázkami lovu a 7. ročník slávnosti podengov vo Vilanova d'Alcolea, Španielsko

Bílí a červení delfíni vyskakují ze zeleného moře pod vedením Poseidona s kloboukem a holí. Že vám tahle vize připadá trochu dailiovská? Nejste daleko od pravdy. Obojí je španělské. Jen tihle delfíni jsou ušatí a štěkají. A Poseidon, když odloží hůl a klobouk, se stává řadovým Španělem. Přesto si tuhle božskou podívanou, Firu, každoročně nenechají ujít tisíce lidí. Ale začněme od začátku.

V květnu se nám naskytla jedinečná příležitost jet na pozvání (a trochu i z vlastní iniciativy) na každoroční slávnost, pořádanou mimo jiné i organizací AEPI (Asociación Española del Podenco Ibicenco), spojenou s výstavou ibizských podenků a ukázkami lovu.

Naše čtyřčlenná výprava obsahovala užasnou, plyně španělsky hovořící **Janu Vrbáčkou**, která nejen vládne řečí, jež pro mě zůstala místní vesnicí, ale navíc je nadšenou majitelkou azawakhů. Takže jí nic kolem psů není cizí. Organizátor **Filip Machovský**, který dokázal zařídít neuvěřitelné věci v rekordním čase, mimo jiné mě dotlačit k rozhodnutí o účasti asi

během 10 minut. **Žaneta Rouchalová**, která mi umožnila loni v srpnu dovést si spolu s ní ze Španělska štěně ibizana. A moje maličkost, pozorovatel. V téhle sestavě jsme se v apartmánu nemohli dočkat sobotního rána.

V 7.30h měla akce začínat zkouškami mladých zvířat, aby získali licenci k lovu. To je hodina pro Španěly dost vražedná a Jana nás ujišťovala, že se začátek určitě zpozdí. Omyl, byli naprosto přesní.

Cestou do kamenitých hor jsme se dost podívali terénu, ve kterém se konaly licence I nedělní ukáзка lovu. Husté pichlavé keře, rozlámaný kamenitý povrch. I mezi lovci je tento terén hodnocen jako velmi obtížný.

Na místě už postával slušný dav diváků. Komentovali, popíjeli kávu. Lov se psy patří ve Španělsku k ryze pánské činnosti. Takže náš příjezd ve složení 3 ženy + 1 muž budil až nežádoucí pozornost. A taky cizinců se tady moc neobjeví. Letos zvítězil počet 4 Čechů nad ostatními národy. Itálie a Německo po 1 zástupci.

Pár kilometrů od místa zkoušek se už připravovala ve vesničce **Vilanova d'Alcolea** výstava. Pojem výstava zde obnáší něco docela jiného. Proto je potřeba trochu nastínit atmosféru a organizaci. Nejde ani tak o kruh a rozhodčího, hlavně to znamená přivést ukázat svůj chov. *Jen málokterý lovec má méně než 20 psů*, takže je potřeba hodně prostoru. A ten tady opravdu byl. Ne jen tak ledajaký, všechny výběhy byly ve stínu vysokých stromů. Takže třeba stánkaři mohli psům jen závidět. Výběhy z pevného pletiva byly v řadách s uličkami pro diváky. Oka v pletivu byla hodně velká, takže psi bez problémů prostrčili hlavu. Nikoho ani nenapadlo, že by mezi psy v sousedních výbězech mohlo dojít k potyčce. A skutečně se žádné konflikty nekonaly. Všechna plemena, co se tu sjela, byla opravdu smečková. S něčím jako neznámá parta v sousedním kotci neměli problém ani psi ani feny. Kromě ibizských podenků v obou variantách srsti byli k vidění také kanárští podenkové, andaluští podenkové a manetos, valencijský xar-

negos a těžší psi na lov černé a vysoké zvěře. A několik kuriozit jako bígl, anglický setr, vendéský baset nebo bretaňský ohař. Ti ovšem jen po jednom či dvou jedincích.

A takhle ve výbězích umístění psi, to byla vlastně skutečná výstava. Diváci chodili mezi kotci, přes pletivo si psy hladili a prohlíželi. Většina chovatelů měla na mřížích pověšených pár informací. Odkud přijel, své jméno, a pokud měl, tak i lovecké úspěchy. Klasické posouzení psů v kruhu, jak jej známe my, začínalo až v 16. hodin, a to jen pro **ibizské podenky**.

XXVII. Monografía

Podenco Ibicenco

27. speciální výstava

plemene ibizský podenko

Rozhodčí: D. Juan Miguel Gil Ferrara

Výstavní kruh byl jediný ve velikém stanu, který posloužil výborně proti sluníčku i večernímu prudkému dešti. Přihlášeno bylo *11 hrubosrstých a 25 krátkosrstých podenků*. Před a po výstavě probíhal také zápis do registru. Počet registrovaných zvířat za poslední roky značně stoupl, a to i díky působení AEPI, která podpořila omezení účasti v loveckých soutěžích jen na registrované psy. To je jediná opravdová motivace. Většina lovců nemá psy s PP od FCI. Nerozumí ani proč by měli. Znají původ svých zvířat a každý přece vidí, že je to ibizský podenko. Ovšem díky registraci se dostávají i do mimošpanělského chovu zvířata vynikající kvality, což je u málopočetných plemen často otázka přežití.

Pan rozhodčí D. Juan Miguel Gil Ferrara je i uznávaný chovatel (CHS D'Antrilles). Bylo vidět, jak dobře plemeno zná. Což pro nás, kteří se s rozhodčím „jen pro naše plemeno“ moc nepotkáváme, byl jedinečný zážitek. Posouzení bylo opravdu pečlivé. S přeměřením psů, kteří se zdáli vysocí, spočítáním zubů, kontrolou kloubů, také nasazení nohou, zaúhlení nebo třeba kontrola délky ocasu.

A hlavně s nesmírnou trpělivostí k majitelům. Pro většinu z nich to byly chvíle spíš trapné. Lovci, kteří brilantně zvládají volně vypuštěnou smečku, si s jedním psem na vodítku moc nevěděli rady. Bylo poznat, že vodítko příliš nezná ani pán ani pes. A tak veselí a družní psi z výběhů stáli v kruhu ve stejných rozpacích jako jejich páni. Našla se ale i hrstka zkušených a těch, kteří sebe ani výstavu nebrali příliš vážně.

Přesto smekám před rozhodčím, pro kterého je za těchto okolností přednější kvalita psa než kvalita předvedení. Většinou si psa do výstavního postoje postavil sám, případně s předvedením pomohla jeho paní, která dělala i zapisovatelku. Zároveň, ale bez diskusí, poslal ven s VD třeba za přílišnou výšku nebo

chybějící zuby. Vše se obešlo bez ukřivděných pohledů, spíš s úsměvem a poplácáním po rameni. Hodně nás to nutilo přemýšlet, jak by asi v tomhle kruhu obstáli naši psi?

O výsledcích výstavy vypoví asi nejvíce fotky. Rozhodně ke kvalitě zvířat stojí za zmínku vliv již zmiňovaných psů v registru (psi lovců, zatím bez PP). Ve třídě otevřené fen byly na prvních třech místech. U psů potom na prvních dvou. A vítězný pes třídy otevřené se stal i vítězem výstavy.

Po výstavě jsme měli možnost si s rozhodčím popovídat o výkladu standardu a o jeho pohledu na podenky mimo Španělsko. I o tom, jak velký deficit přináší selekce bez výkonnostních zkoušek. Zkušenost nedocenitelná. Přála bych všem klubům mít ve vedení někoho s tak vyrovnanými prioritami místo snahy o uniformitu, která je u některých plemen děsivým důsledkem „chovu na vzhled“.

Lov

Nedělní den nás čekal ten fascinující zážitek, který jsem popsala v úvodu. Věděli jsme, že máme čekat velkou účast diváků, ale **to, co nás čekalo, bylo neuvěřitelné**. Lovci se opravdu měli před kým předvádět. Asfaltová cesta kolem teritoria byla přecpaná lidmi. Celková účast byla podle pořadatelů kolem **12 tisíc diváků**, a to i navzdory vlezlé ranní zimě a ledovému větru.

Důležité podotknout, že diváci nebyli jen na dívání. Tvořili *atmosféru jako na fotbalovém zápase*. Každá akce smečky rozhvěla celý dav komentářů a výkřiků. Když se povedlo a králík byl uloven, aplaus byl ohromný. O tom, jak moc jim na atmosféře záleželo, svědčila i trička jednotlivých klubů, asociací nebo prostě s nápisem „Expedice Villanova“.

Lov má samozřejmě svá pravidla. Není to bezhlavá štvance náhodným směrem. Pravidla sama vypovídají o tom, jak moc musí být smečka ovladatelná. Lovecká smečka je osmihlavá. Má vymezené teritorium a čas. Prostor, který lovec dostane, se losuje (jako na stopách). Je označen několika tyčemi s praporky (rozuměj kus hadru). Pro exhibici byla teritoria menší a čas zkrácen ze čtyř na jednu hodinu. Body dostává smečka za uloveného králíka. Za zvednutí a hnané zvíře je polovina bodů co za ulovené. Přinese-li pes živého králíka, je počet bodů trojnásobný. Naopak za potrhane nebo požvýkané zvíře se body odečítají. Je tradice živé králíky pouštět.

Každý, kdo se někdy pokoušel psy se silným loveckým pudem vést navolno zazvěřeným terénem, asi přemýšlí: „*Jak probůh lovec drží psy ve vymezeném prostoru?*“

Je to úplně neuvěřitelné. Prostým tichým hlasem a směrem, kterým sám jde. Žádné hlašení a mávání rukama se nekoná. Psi systematicky prohledávají terén kolem lovce. Většina práce je nose. V terénu, kde keře sahají nad psi hřbety, oči příliš neposlouží. Čím silnější pach králíků je, tím je smečka vzru-

šenější. Svaly napnuté, ocásky se divoce vrtí jako vlajčky. Často to bylo jediné, co diváci zpočátku viděli. Zvednutí králíka nemohl nikdo přehlédnout ani přeslechnout. Podenkové, kteří zvíře už i vidí a ženou, hlásí vysokým a zvonivým štěkotem. To je chvíle, kdy psi jakoby poletují nad keři. Skoky jsou obrovské do výšky i dálky. Je téměř neuvěřitelné, že bez zranění dokážou dopadnout na skalnatou zem, po které je problém i jen jít. Stejně jako se nechce věřit, že porost je skutečně tak vysoký, že v něm při dopadu tak vysocí psi úplně zmizí. Pes, který králíka uloví, se obrátí a jde k lovcí. Ostatní jdou často s ním nebo si ho nevšímají. Je krásné vidět, jak hrde si úspěšný pes nese svůj úlovek s hlavou nahore, vysoko zvedá nožky, ocas zatočený. *Odměnou pro psy je voda.* To je i důvod, proč se jdou „odměnit“ i ostatní. Dřív se nosily pro psy měchy a čutory a dneska jsou to PET láhve se sportovním uzávěrem. Vodu psi pijí ze vzduchu, jak ji lovec vylévá z láhve. Jsou hodně šikovní a vody na zem se vylije docela málo. A zase se rozejdou po své práci.

Smečky během exhibice postupovaly z kopců směrem k divákům. Díky tomu byl výborný výhled na každou štanici. Zároveň byly poslední akce pro diváky doslova na dosah ruky.

Mistr Španělska Joan Cardona dokázal ostat diváky opravdu do varu. Z jeho práce bylo vidět, jak moc je úspěch smečky závislý na vedení. Tedy na tom, kam je lovec pošle, hodí kamínek nebo holí zašustí v křoví. To, že je psům umožněno lovit, paradoxně nevede k jejich neovladatelnosti, ale právě naopak. Důsledek je snaha zapojit svého člověka do lovu. Z toho, jak se psi pohybují kolem lovce, je zřejmé, že pro ně je nedílnou součástí

smečky. Spolupracují s ním, vědí, že je schopný jim v lovu pomáhat. Stejně jako při každé jiné práci se psem číší z lovu souhra psa s člověkem. Jen je na úrovni, pro kterou pes a člověk uzavřeli přátelství. Těžko by se hledalo něco přirozenějšího.

Lovci a podenkové očima středoevropana

Snad se hodí napsat pár slov k tomu, jak to ve Španělsku s podenkou chodí. Bohužel je to tak, že v povědomí veřejnosti jsou zapsané pouze asociace na záchranu týraných podenků. Adopce zubožených zvířat ze země původu, kde se s nimi podle všeho jedná velmi zle. Situace ovšem není pouze taková a stejně jako všude jinde i ve Španělsku existují opravdoví milovníci psů.

To, co jsme viděli na vlastní oči, by zahubilo tuhle chiméru snad pro každého se zdravým rozumem. Jako všude i zde jsou lidé dobří a špatní. Nebylo těžké poznat, že všichni *chovatelé svá zvířata bezmezně obdivují a milují.* Patrně nejen z toho, jak na psy mluvili, ale i z péče, kterou se jim snažili zabezpečit. V každém výběhu byly nádoby s vodou a krmením. Hodně z nich mělo obojek se jménem a telefonem. Žádné zvíře nevykazovalo známky zdravotních potíží ani parazitů. Zato vykazovali nesmírnou spokojenost. Zvláště když někdo přišel a prostrčil ruku, aby si je pohladil. Ti unavení, kteří jeli z velké dálky jako Mallorca a Ibiza, spali nebo polehávali ve vyhrabaném dolíku. Hrabání bylo obecně oblíbenou zábavou. Byla to pohoda, s jakou se třeba na MVP v Čechách potkáte málokdy. Přesto, že se sjeli návštěvníci z celého Španělska a bylo tu opravdu rušno, nikdo nebyl vystresovaný a vmáčkly v úzké ulič-

ce u kruhu, kde by o něj packali diváci i ostatní vystavovatelé.

Vztah lovců ke psům je vyrovnaný. Nejvíce vypovídá, jak rádi je jejich psi mají a jak moc jim důvěřují. Každý, kdo se někdy setkal s povahou přírodních plemen, ví, že tohle nelze sehrát. Se zvířetem, které by z majitele necítilo upřímnou náklonnost a nezacházelo by se s ním dobře, by se nedomluvil ani majitel ani nikdo jiný. Vztah ke psům je asi trochu jiný, snad je to dáno i množstvím psů, které lovci mají, a kulturou. Velkým plusem je, že si neváží zvířat jenom proto, jak vypadají. Často bylo slyšet něco jako: *„Není sice moc hezká, ale výborně loví a má krásná štěňata.“* Prostě ke každému zvířeti vám dokázali něco říct, a to s hrдостí. Což je v takovém množství psů obdivuhodné. Sama výstava byla zároveň prodejní. Tedy chovatelé měli ve výběhu postavenou ještě i ohrádku. Štěňátka měla podestláno slámou, papírovou drtí nebo hoblinami, aby neležela na zemi. A vždycky někdo štěňata hlídal, často děti z rodiny. Bylo zajímavé vidět, jak uklidňující vliv na ně měla smečka, jejíž náladu štěňata úplně převzala.

Nedělní odpoledne už bylo opravdovou společenskou událostí. Pro veřejnost trhy a tombola, poděkování za účast a podporu. Chovatelé, organizátoři, rozhodčí a garanté, všichni zasedli ve výstavním stanu, který se změnil ve společenskou jídelnu. Dvě řady stolů, bílé ubrusy, prostírání a spousta dobrotého jídla. Potom se začali všichni pomalu rozjíždět domů.

Příští rok opět na shledanou!

Text: Pavla Kašpárková

Foto: Žaneta Rouchalová, Filip Machovský, Harald Inderwies